

A közzététel időpontja: 2023. augusztus 4.
Az alkalmazás kezdő dátuma: 2024. január 1.

HORVÁT NÉPISMERET

RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

A) KOMPETENCIÁK

1. Történeti ismeretek

- A vizsgázó ismerje a nemzetiség történetének alapvető jellemzőit. Ismerje a népcsoport eredetét, közösséggé formálódásának kezdeteit.
- Tekintse át az ezzel kapcsolatos írásos és íratlan forrásokat, hagyományokat.
- Használja fel a képi, elektronikus forrásokat.
- Ismerje a népcsoportnak a Magyar Királyság társadalmi szervezetében betöltött szerepét.
- Ismerje a közösségi együttélés változásait, mutassa be a jelenkorig érvényes hatásokat.
- Mutassa be az interetnikus kapcsolatokat.
- Ismerje az anyaország történelmének legjelentősebb vonatkozásait.
- Ismerje Horvátország honvédő háborújának kiváltó okait, annak állomásait az önálló Horvát Köztársaság megalakulásáig, annak nemzetközi elismeréséig.
- Ismerje a horvát és magyar nép ezregyszáz éves együttélésének kapcsolódási pontjait.
- Legyen képes horvát és magyar történelmi események közötti hasonlóságok felismerésére, a párhuzamok vonására.
- Ismerje a két nemzet állami szimbólumait és nemzeti ünnepeit.
- Tárja fel az anyaország és a hazai nemzetiség története közötti összefüggéseket.
- Ismerje a magyarországi horvát népcsoportokat, területi elhelyezkedésüket, a betelepült horvátok társadalmi rétegeit. Tudja a magyarországi horvát települések magyar és horvát elnevezéseit.
- Tárja fel és értelmezze a népcsoport helyi és regionális történetére vonatkozó forrásokat.
- Tudjon önálló gondolatokat megfogalmazni a magyarországi horvátok jövőjére vonatkozóan. Legyen képes a magyarországi horvátok helyzetének elemzésére a népszámlálási adatok tükrében (diagramok, statisztikai adatok), s ezek alapján képes következtetések levonására.
- Ismerje a családtörténet kutatásának eredményeit, fogalmazzon meg általános érvényű következtetéseket.
- Legyen képes a kapott forrásrészletek, publicisztikai, képi források és elektronikus ismerethordozók, valamint a személyes tapasztalatok alapján a múlt és a jelen között párhuzamot vonni.

2. Néprajzi ismeretek

- Ismerje az ünnepek jelentését és jelentőségét, az ünneplés idejét és módját, jelképeit, az ünnepek jellegzetes ételeit, étkezési szokásait, az ünnepekhez kötődő dalokat, mondókákat, köszöntőket, az ünnepek népviseletét.
- A múzeumokból, néprajzi gyűjteményekből gyűjtsön információkat a horvát nemzetiség hétköznapijainak és ünnepeinek megismeréséhez.
- Ismerje a népcsoport tárgyi hagyatékát. Mutasson be néhány jellegzetes eszközt, a szokásrendszer változását.
- Ismerje a népcsoport családhoz, helyi közösséghez, vallásgyakorláshoz kapcsolódó szokásrendszerét.
- Értelmezze az élő szokás fenntartása és a globalizáció közötti összefüggéseket.
- Vázzon fel jövőstratégiai elképzeléseit.
- Kísérje figyelemmel a szokások, közösségi ünnepek megjelenését az írott és elektronikus médiában.
- Elemezze, hogy milyen szerepet játszik a média a nemzetiség értékeinek fenntartásában.
- Készítsen projekttervet: 1. A néprajzi hagyaték és családom, helyi közösségem. 2. Hogyan tehető vonzóvá a hagyományok ápolása? 3. A hagyomány szerepe a nemzeti-etnikai közösségek fenntartásában. 4. A hagyományteremtés eszköztára.

3. Földrajzi ismeretek

- Legyen tisztában a Trianonnal szétszakadt, az addigi egységes kulturális, civilizációs és gazdasági egység megszűnésével, azzal, hogy az új határok a Magyarországon maradt horvátokat elszakították az anyanemzettől.
- Ismerje az anyaországhoz való tartozást elősegítő kapcsolatok különböző formáit (pl. testvérvárosi kapcsolat, intézmények közötti együttműködés, a két ország gazdasági, környezetvédelmi stb. együttműködése), és legyen képes ezek jelentőségének megfogalmazására.
- A vizsgázó ismerje a népcsoport hazai településterületeit.
- Mutassa be a földrajzi környezet és a specifikus nemzetiségi jegyek kölcsönhatását.
- Értelmezze az életviszonyokat.
- Mutassa be a népcsoport gazdasági kapcsolatait.
- Elemezze a gazdasági fejlődés felgyorsulásának következményeit.
- Ismertesse a jelenkori gazdaságföldrajzi kihívásokat és az azokra adott nemzetiségi válaszokat.
- Ismerje a nemzetiség számára a természeti és gazdaságföldrajzi környezetben adott alternatívákat.
- Mutasson be és értelmezzen egy, a saját tapasztalatok és kutatások alapján készített modellt.
- Ismerje Horvátország földrajzi jellegzetességeit, gazdasági földrajzát, nemzeti és természetvédelmi parkjait, a Duna-Dráva közös nemzeti park együttműködésének jelentőségét.
- Ismerje Horvátország turisztikai jellemzőit, legyen képes megfogalmazni, milyen mértékben járulhatnak hozzá a magyarországi horvátok Horvátország turisztikai fejlesztéséhez.
- Legyen képes bemutatni legalább egy horvát jelentős várost (pl. Zágráb, Dubrovnik, Split).

4. Társadalmi ismeretek

- Értelmezze azokat az ismérveket, amelyek meghatározzák a népcsoporthoz tartozók alapvető és nagyobb közösségi kapcsolatait.
- Mutassa be a közösségi funkciókat.
- Esettanulmányok alapján elemezze a közösségi kapcsolatokat.
- Ismerje a horvát nemzetiséget erősítő közösségi szerveződések funkcióit, jellemzőit; értelmezze őket.
- Térképezze fel az egyén lehetőségeit, miként tudja megélni a népcsoporthoz való tartozást.
- Ismerje az identitásvállalás jellemző magatartásformáit.
- Elemezze a lehetőségeket esettanulmányok alapján.
- Ismerje a nemzeti oktatási formákat a hazai horvátok oktatási rendszerében, a kétnyelvű intézményeket, a felsőoktatási továbbtanulási lehetőségeket itthon és Horvátországban.
- Ismerje a magyarországi horvát intézményeket és médiumokat, azok jelentőségét az anyanyelv megőrzésében, a hagyományok ápolásában, az identitástudat erősítésében.
- Legyen képes bemutatni régiója, lakhelye szintársulatát, kulturális egyesületét, múzeumát, tájházát, könyvtárát, az intézmények látogatása alkalmával szerzett információit, tapasztalatait legyen képes értelmező módon megfogalmazni, és azokkal kapcsolatos nézeteit összefüggően elő tudja adni.
- Tudjon javaslatokat megfogalmazni a hazai horvátok identitástudatának megtartása, fejlesztése és kialakítása érdekében (pl. családi nevelés, az iskola szerepe, horvát önkormányzatok, civil szervezetek és kulturális egyesületek feladatai).
- Legyen nyitott a kultúrák közötti kommunikáció lehetőségeinek és akadályainak megtapasztalására; a tapasztalatok megfogalmazása, és javaslatok megfogalmazása a kommunikáció megvalósításának érdekében.
- Fel tudja vázolni a toleráns és demokratikus magatartás elfogadtatásának módjait, azok megvalósításának területeit.

5. A horvát nemzetiség nyelvével kapcsolatos ismeretek

- Gyűjtse össze azokat a tényezőket, amelyek hatással voltak a népcsoport nyelvére és a használt nyelvi változatokra.
- Mutassa be a tájnyelvnek a közösségi identitás megőrzésében betöltött szerepét.
- A köznyelv, az államnyelv és a tájnyelv összefüggéseinek számbavételével fogalmazza meg következtetéseit.
- Mutassa be a nyelvi változatok jellemzőit az anyanemzettel való összehasonlításban.
- Mutassa be a helyi közösségben használt nyelvi változat néhány jellegzetességét.
- Mutassa be a hazai népcsoport írásos emlékeit.
- Mutasson be egy szabadon választott nyelvi dokumentumot.
- Tolmácsoljon egy választott nyelvjárásban hallott szöveget, vázolja fel az eltéréseket.
- Ismerjen olyan irodalmi műalkotásokat, amelyek központi problematikája a nyelv.

6. A horvát nemzetiség épített környezete

- Ismertesse a népcsoport lakókörnyezetét, közösségi célokat szolgáló épületeit.
- Ismertesse az épületek funkcionális jegyeit.
- Ismerje az építészet formai és funkcionális jegyeit, értelmezze azok kapcsolatát.
- Mutassa be a népcsoport építkezési gyakorlatában érvényesülő általános és kölcsönös jegyeket. Elemezze azokat.
- Ismerje a lakóházak berendezési tárgyait és eszközeit, legyen képes az ezzel kapcsolatos gyűjtése során szerzett tárgyak és információk elemzésére, következtetések levonására a mai életmóddal összefüggésben.
- Dolgozzon ki értékmentő programot a lakóhelyén, figyelembe véve a népcsoport sajátosságait és a modernizáció követelményeit.

7. A horvát nemzetiség zenéje és tánc kultúrája

- Mutassa be az éneklés, a hangszeres zene és a tánc gyakorlatát a horvát népcsoport körében.
- Adjon történeti áttekintést, vázolja a jelen körülményeit.
- Tervezzon zenés-táncos programot, ismertesse annak lebonyolítását.
- Programjában a hagyományőrzés mellett érvényesüljön a jelenkor igényeinek megfelelő szórakoztatás is.
- Mutassa be a néphagyományok különböző funkcióit, pl.: Prelo, Kraljice, Poklade.

8. Nemzetiségi jogi, társadalmi ismeretek

- Ismertesse a nemzetiségpolitikai törvénykezés alakulását és az elmúlt évtizedekre tett hatását.
- Végezzen esettanulmányt a nemzetiségi önkormányzat működéséről.
- Vegye számba a pozitív és negatív jellemzőket, vázolja fel annak működését javító elképzeléseit.
- Ismertesse az önazonosság fenntartását szolgáló programokat, értékelje végrehajtásukat.
- Fogalmazza meg javaslatait az önkormányzati, egyesületi működésre vonatkozóan.
- Tárja fel és értelmezze a népcsoport helyi és regionális történetére vonatkozó forrásokat.
- Ismertesse a családtörténet-kutatás eredményeit.
- Gyűjtsön információkat, adatokat arról, hogyan érvényesülnek a hazai horvátok jogai, ezekről legyen képes összegző értékelést készíteni, személyes tapasztalatait elmondani.
- Fogalmazza meg következtetéseit a nemzet-nemzetiség elsődleges közösségi kapcsolatrendszerében.
- Bizonyítsa be, hogy a magyarországi horvátok autonómiája fokozatosan megvalósul.

B) TARTALMI KÖVETELMÉNYEK

1. Történelmi ismeretek

Témakörök	Követelmények
1.1 A szlávok őshazája, a horvátok honfoglalása	A szlávok őshazája, a horvátok honfoglalása (7. sz.). A kereszténység felvétele.
1.2 A dalmáciai horvát fejedelemség megalakulása és megerősödése	A Trpimirović dinasztia uralkodása; Tomislav, az első horvát király; Zvonimir királysága.
1.3 A magyar – horvát államközösség a középkorban	A magyar – horvát államközösség kialakulása Könyves Kálmán horvát királlyá koronázása (1102).
1.4 A Dubrovnikai Köztársaság	A Dubrovnikai Köztársaság létrejötte, virágzása és bukása.
1.5 Mátyás király uralkodása	Hunyadi Mátyás törökök elleni védelmi harca tekintettel Horvátországra és Szlavóniára (Vitéz János és Janus Pannonius/Ivan Česmički).
1.6 A mohácsi csata következményei	Horvátország a Habsburg Monarchia része a Magyar Királyságban; Horvátország és Szlavónia egyesülése.
1.7 A törökellenes küzdelmek a 15. és 16. században	A kőszegi csata és a várvédő kapitány, Jurisics Miklós. Zrínyi Miklós, a szigetvári hős.
1.8 A reformáció elterjedése Horvátországban. Az ellenreformáció és a jezsuitizmus	Stjepan Konzul és Matija Vlačić Ilirik szerepe Isztriában.
1.9 Zrínyiek és Frangepánok Habsburgok elleni harca	Zrínyiek és Frangepánok Habsburgok elleni harca: Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér, öccse Zrínyi Péter bán, Frangepán Ferenc. Az 1664. évi vasvári béke → Wesselényi-/Zrínyi – Frangepán összeesküvés; Zrínyi Péter és Frangepán Ferenc kivégzése a bécsújhelyi börtönben (1671).
1.10 Horvát népcsoportok és bosnyák ferencesek letelepedése Magyarországon a 16–17. században	A különböző horvát népcsoportok és bosnyák ferencesek letelepedésének okai: menekülés a török elől, tudatos telepítések. A betelepült horvátok társadalmi rétegei (jobbágyok, polgárság,

	nemesség, papok), gazdálkodásuk: földművelés, állattenyésztés, halászat, lótenyésztés, kertészet, szőlőművelés és borászat; iparosok. A magyarországi horvátok aranykora.
1.11 Reformok Mária Terézia és II. József korában	A horvátság területi széttagoltsága: horvát területek különböző fennhatóságok alatt.
1.12 A Horvát és Szlavón Katonai Határőrvidék (Vojna Krajina) a 18–19. században	A Horvát és Szlavón Katonai Határőrvidék bécsi irányítás alatt. Krajina elmaradottsága.
1.13 A horvát nemzeti megújulási mozgalom (1813–1860), az illírismus kora (1830–1848)	A horvát nemzeti megújulási mozgalom, az illírismus kora. A horvátság területi széttagoltsága: horvát területek különböző fennhatóságok alatt. Három politikai párt. Nyelvi kérdés: Hivatalos nyelv: latin; a horvát nyelv nyelvjárásai – területi eloszlásuk; a magyar nyelv kötelezővé tétele az iskolákban. Ljudevit Gaj. Novine Horvatzke (1835) és annak irodalmi melléklete a Danica horvatzka. A horvát nemzeti megújulási mozgalom vívmányai. 1847 – a horvát nyelv hivatalossá tétele Horvátországban.
1.14 Az 1848–49-es szabadságharc eseményei	Jelačić bán harca a horvát autonómia érdekében a magyarokkal szemben. Jelačić a nemzeti ellenállás szimbóluma Horvátországban.
1.15 A horvát-magyar kiegyezés	A horvát-magyar kiegyezés (1868).
1.16 Horvátország Khuen-Héderváry Károly bánsága idején	Khuen-Héderváry Károly bánsága (1883–1903) idején. Politikai jogok érvényesülése, gazdasági, kulturális fejlődés. 1895. - a magyar zászló elégetése a Jelačić téren, tüntetések.
1.17 Horvátország részvétele az I. világháborúban	Horvátország helyzete az I. világháborúban.
1.18 Horvátország helyzete a Szerb–Horvát–Szlovén Királyságban (1918–1921) és az első Jugoszláviában (1918–1929–1941)	A Szerb–Horvát–Szlovén Királyság megalakulása (1918–1921). A Horvát Parasztpárt és Stjepan Radić küzdelme szerb központosítási törekvések ellen, a horvát egyenjogúságért. A Horvát Parasztpárt politikája.
1.19 Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság	Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság (1963-1992) működése és szétesése.
1.20 1991–1995. A horvát függetlenségi háború	Slobodan Milošević gazdasági-hatalmi (területszerző) céljai.

1.21 Az önálló Horvát Köztársaság	A független horvát állam elismerése (1992). Konszolidáció és újjáépítés. Horvátország 2000-től napjainkig. Háborús bűnösök a Hági törvényszék előtt. Horvátország gazdasági helyzete: pénzügyi nehézségek, munkanélküliség, zsugorodó ipar, korrupció elleni küzdelem. 2013. július 1. Horvátország tagja az EU-nak.
1.22 Az első világháború negatív hatása a magyarországi horvátok életére	Az első világháború negatív hatása a magyarországi horvátok életére: sok áldozat, Trianonnal szétszakadt az addig egységes kulturális, civilizációs és gazdasági egység, az új határok a Magyarországon maradt horvátokat elszakították az anyanemzettől.
1.23 A magyarországi horvátság életének alakulása a második világháború után	A magyarországi horvátság életének alakulása a második világháború után.
1.24 A magyarországi horvátok szerepe a Horvát Köztársaság és Magyarország jószomszédi viszonyainak fejlesztésében	A magyarországi horvátok szerepe a Horvát Köztársaság és Magyarország jószomszédi viszonyainak fejlesztésében.
1.25 Horvát–magyar közös történelmi személyiségek	Közös történelmi személyiségek ismerete (pl. Zrínyiek, Martinovics Ignác, Batthyányak).

2. Néprajzi ismeretek

Témakörök	Követelmények
2.1 A horvát nemzetiség tárgyi kultúrája	A horvátok lakta települések földrajzi adottságainak jellegzetességei. Az egyes népcsoportok tárgyi hagyatékának ismerete: bútorok, használati tárgyak, eszközök bemutatása.
2.2 A horvát nemzetiség szokásrendszere	A magyarországi horvátok szokásai és ünnepei: karácsony, újév, húsvét, advent, pünkösd, Szent Katalin, Szent Miklós, Szent Luca, Vince-nap, farsang - busójárás, mindenszentek, Szent Márton -

	<p>borszentelés, virágvasárnap, „materice”, „oci”, György-nap, a gyermek születéshez, lakodalomhoz és halotthoz kötődő népszokások. Az ünnepek jelentése és jelentősége. Az ünneplés ideje és módja, jelképei. Az ünnepek népviselete.</p> <p>Az ünnepekhez kötődő dalok, mondókák, köszöntők. A népszokások és ünnepek továbbélésének, hagyományozásának problémája. A munkához, évszakokhoz, időjáráshoz kapcsolódó horvát népszokások.</p>
2.3 Ételek, étkezési szokások	Az ünnepek jellegzetes ételei, étkezési szokásai.
2.4 A horvátok népviselete	Az egyes etnikai csoportok népviselete, azok jellegzetes motívumai. Szóttések.
2.5 Horvát néprajzkutatók	Néprajzkutatók (pl. Sárosáczy György, Stjepan Velin, Begováczy Rózsa, Frankovics György), fafaragók, népművészeti táborok. Népköltészeti alkotások gyűjtői és előadói: Balint Vujkov, Živko Mandić, Andrija Hideg, Kata Ražić, Marko Horvat.
2.6 Népi mesterségek és mesteremberek	Népi mesterségek és mesteremberek: fazekasok, kosárfonók, takácsok, kovácsok, molnárok, kádárok tevékenységének bemutatása.
2.7 Tájházak, gyűjtemények	Egy tájház, gyűjtemény bemutatása, pl. a mohácsi Kanizsai Dorottya Múzeum, a peresznyei Magyarországi Horvátok Keresztény Gyűjteménye.
2.8 Folklór-együttesek (pl. Fáklya, Baranya, Tanac)	A folklór-együttesek tevékenységének jelentősége.
2.9 A média és a hagyományápolás	A magyarországi horvátok tárgyi hagyatékának, közösségi ünnepeinek megjelenése az írott (Hrvatski glasnik, Hrvatski kalendar) és elektronikus médiában (Pécsi horvát tévé, Croatica Internet Rádió, MR4 Nemzetiségi adások horvát szerkesztősége).
2.10 A hagyományápolás szerepe az egyén közösséghez való tartozásának erősítésében	Projektterv készítése és bemutatása az alábbi témákban: 1. A néprajzi hagyaték és családom, helyi közösségem. 2. Hogyan tehető vonzóvá a

	<p>hagyományok ápolása? 3. A hagyomány szerepe a nemzeti-etnikai közösségek fenntartásában. 4. A hagyományteremtés eszköztára.</p>
--	--

3. Földrajzi ismeretek

Témakörök	Követelmények
<p>3.1 Az anyaország földrajza</p>	<p>Az anyaország földrajzának ismerete: Horvátország elhelyezkedése az európai kontinensen. Horvátország szomszédos államai. Horvátország alapvető jellemzői: területe, lakosságának száma, megyék. Horvátország domborzata és éghajlata, jellemző szelek. A domborzat és éghajlat hatása a lakosság eloszlására és a gazdaságra. Az ország gazdasági ágazatai. Horvátország, a turizmus országa, az Adriai-tenger jelentősége (közúti, légi, vasúti és tengeri közlekedés). Horvátország állat- és növényvilága. Horvátország nemzeti és természetvédelmi parkjai; a Duna-Dráva közös nemzeti park. Horvátország jelentős városai: Zágráb, Dubrovnik, Split, Zadar, Pula, Rijeka, azok nevezetességei.</p> <p>Horvát városok magyar vonatkozásai (pl. Rijeka, Trogir, Zagreb, Dubrovnik, Biograd na Moru). Ismerje az anyaországhoz való tartozást elősegítő kapcsolatok különböző formáit (pl. testvérvárosi kapcsolat, intézmények közötti együttműködés, a két ország gazdasági, környezetvédelmi stb. együttműködése), és legyen képes ezek jelentőségének megfogalmazására.</p>
<p>3.2 A magyarországi horvátok régiói</p>	<p>A magyarországi horvát népcsoportok területi elhelyezkedése. A magyarországi horvátok régiói: gradistyei, zalai, baranyai, bácskai, pesti, Dráva menti.</p>

	A magyarországi horvát települések magyar és horvát elnevezéseinek ismerete.
3.3 A földrajzi viszonyok és az életmód összefüggései	<p>A magyarországi horvátok gazdálkodása a 20. századig (földművelés, lótenyésztés, kertészet, szőlőművelés, borászat, állattenyésztés).</p> <p>A települési területekből adódó életviszonyok bemutatása.</p> <p>A gazdasági fejlődés felgyorsulásának hatása és annak következményei a hazai horvátokra: migráció, az ipar térhódítása a mezőgazdasággal szemben. A téeszek megszűnése. A háztáji gazdálkodás mint keresetkiegészítés (pl. csirketenyésztés, uborka-, málna-, szedertermesztés, stb.). A korábbi életvitel megváltozása, a városokba való költözés, a falvak hanyatlása.</p> <p>Fokozatosan megszűnnek a kertek, konyhakertek.</p> <p>Mit jelentenek a nemzetiség számára a természeti és gazdaságföldrajzi környezetben az adott alternatívák (pl. munkalehetőség, kulturális, oktatási lehetőségek)?</p>
3.4 A magyarországi horvátok gazdasági kapcsolatai Horvátországgal	Ismertesse saját régiójának, településének gazdasági kapcsolatait horvátországi településekkel. Horvátországi apartmanok vásárlása, azok kiadása turisztikai célból.

4. Társadalmi ismeretek

Témakörök	Követelmények
4.1 A magyarországi horvátok közösségi kapcsolatai	<p>A népcsoporthoz tartozók alapvető és nagyobb közösségi kapcsolatainak jellemzői.</p> <p>Országos, megyei és helyi (városi, községi) és egyéb célú szerveződések.</p> <p>A toleráns és demokratikus magatartás elfogadtatásának módjai, azok megvalósításának területei.</p>
4.2 A nemzetiségi oktatási formák a hazai horvátok oktatási rendszerében	A nemzetiségi oktatási formák a hazai horvátok oktatási rendszerében, a kétnyelvű intézmények, a felsőoktatási továbbtanulási lehetőségek itthon és Horvátországban.

4.3 A magyarországi horvát intézmények és médiumok	A magyarországi horvát intézmények és médiumok: Pécsi Horvát Színház, Croatica Kft., August Šenoa Horvát Klub, Magyarországi Horvátok Tudományos Intézete, Croatica Médiaközpont (Hrvatski glasnik, Hrvatska kronika, a Hrvatski radio, Croatica radio, Croatica Internet TV), Hrvatski kalendar, Magyarországi Horvátok Kulturális, Képzési és Szabadidőközpontja, Stipan Blažetin Horvát Művelődési Intézet, Josip Gujaš Džuretin Horvát Kulturális és Sport Központ, Bácskai Horvátok Kulturális Központja, „Metodika” Horvát Pedagógiai és Módszertani Központ.
4.4 A magyarországi horvátok vallási élete	A vallás szerepe a közösségalkotásban és az identitástudat, valamint az anyanyelv ápolásában. A peresznyei Magyarországi Horvátok Keresztény Gyűjteménye tevékenysége. Zarándoklatok.
4.5 A horvát művészetek nagyjai	Magyarországi horvát festők, grafikusok tevékenysége (pl. Stipan Kubatov, Lujo Brigović). Erőd, villa, kastély (pl. Veliki Tabor, Gornja Bistra, Keglević kastély, Trakošćan kastély, Toma Kovačević kúriája Zágrábban, Sorkočević villája, Hanibal Lucić villája). A horvát festészet kiemelkedő alakjai (pl. Oton Iveković, Slava Raškaj, Miroslav Kraljević, Marino Tartaglia, Emanuel Vidović, Oton Gliha, Edo Murtić). Krsto Hegedušić és a naiv horvát festészet. Ivan Meštrović a kiemelkedő horvát szobrász; műalkotásai a horvát városokban (pl. Zágráb: Zdenac života, Povijest Hrvatske; Split: Grgur Ninski, Marko Marulić, Cavtat: Mauzolej obitelji Račić). A horvát építészet kiemelkedő alkotásai: Radovan mester portálja a trogiri katedrálisban, a zadari Szent Donát templom, a šibeniki katedrális.

5. A horvát nemzetiség nyelvével kapcsolatos ismeretek

Témakörök	Követelmények
5.1 A magyarországi horvátok nyelve	<p>Az egyes nyelvjárások (što, kaj, ča) jellemzői. A tájnyelv szerepe a közösségi identitás megőrzésében. A horvát népcsoportok nyelvének elszigetelődése, archaikussága; a magyar nyelv hatása a horvátok nyelvére. A magyarországi horvát intézmények és médiumok jelentőség az anyanyelv megőrzésében, a hagyományok ápolásában, az identitástudat erősítésében.</p>
5.2 A köznyelv és a nyelvi változatok szerepe	<p>A köznyelv, az államnyelv, az anyanyelv és a tájnyelv összefüggése. A kétnyelvűség.</p>
5.3 Az anyanyelv ápolásának módjai és szinterei	<p>Az anyanyelv ápolásának módjai és szinterei (pl. család, oktatási-nevelési intézmények, anyaországgal való kapcsolattartás, színház, médiumok, sport, gazdasági együttműködés, falunap, vallás).</p>
5.4 A magyarországi horvátok irodalma	<p>A magyarországi horvát irodalom periódusai 1918-tól máig. Az egyes periódusok alkotói, a korszakok jellemzői. Antun Karagić és Ivan Petreš drámái. Mate Meršić Miloradić és Mate Šinković munkássága. Stipan Blažetin, Jolanka Tišler, Josip Gujaš Džuretin, Marko Dekić, Matilda Bölcš, Lajoš Škrapić, Đuso Šimara Pužarov, Mijo Karagić munkássága; Stjepan Blažetin, Angela Šokac, Katarina Gubrinski-Takač, Ladislav Gujaš művei. Az alkotók közös és önálló kötetei. Az egyes költők, írók műveinek fő motívumai.</p> <p>A hazai horvát költők verseinek magyarra fordítása, valamint a kétnyelvű kötetek jelentősége a költemények magyar olvasóközönséggel való megismertetésében.</p>
5.5 A horvát tájnyelvi költészet	<p>Hazai és horvátországi horvát költők/írók tájnyelven írt művei, valamint a tájnyelven írt népköltészeti alkotások (pl. Jolanka Tišler, Matilda Bölcš, Marko Dekić, Lajoš Škrapić, Josip</p>

	Gujaš-Džuretin, Ivan Goran Kovačić, Drago Gervais, Dragutin Domjanić, Antun Gustav Matoš, Miroslav Krleža).
--	---

6. A horvát nemzetiség épített környezete

Témakörök	Követelmények
6.1 A horvát nemzetiség építészeti kultúrája	<p>A horvátok lakta régiók lakóközösségeinek bemutatása, ismertetése. Jellemző építőanyagok.</p> <p>A lakóházak berendezési tárgyai és eszközei. A népcsoport közösségi célokat szolgáló épületei (pl. kultúrház, kocsmák, iskola).</p> <p>A gazdasági fejlődés felgyorsulásának, valamint a generációk elkülönülésének hatása az építkezésre pl. korábban több generációs együttélés céljából hatalmas lakóházak épültek, melyek ma szinte üresen állnak, a gazdasági épületek feleslegessé válása - nincs állattartás).</p> <p>Berendezési tárgyak és eszközök, melyeket házilag készítettek (pl. textíliák, ágycsukok, kosár, munkaeszközök), és melyeket mesteremberektől vásároltak (pl. munkaeszközök, edények).</p> <p>A lakóházak és eszközök tisztántartása, takarítása (pl. a falak meszelése, szalmazsákok és ágyneműk szellőztetése, szalmazsákok újratöltése, „padló” sározása, kályhák, kályhacsövek, kémények tisztítása) – esetleg évszakhoz kötődően.</p>
6.2 A magyarországi horvátok épületeinek formai-stílusbeli és funkcionális jegyei	<p>Az épületek formai és funkcionális jegyei.</p> <p>Jellemző díszítőelemek.</p>

7. A horvát nemzetiség zenéje és táncművelése

Témakörök	Követelmények
7.1 A horvát népdalok, és népzene	<p>A magyarországi horvátok régióira jellemző népzene, népdalok.</p> <p>A magyar népdalok, néptáncok és népzene hatása a horvátokra.</p> <p>Jellegzetes népi hangszerek.</p> <p>Az egyes népszokásokhoz kapcsolódó népdalok.</p>

	A horvát népdalok motívumai. Vinko Žganec népdalkutató, Fran Kurelac népdalgyűjtő, Pavao Gadányi, Franjo Dervar.
7.2 A magyarországi horvátok tánckultúrája	A magyarországi horvátok régióira jellemző néptáncok, gyermektáncok és -játékok. Az egyes népszokásokhoz kapcsolódó néptáncok.
7.3 Hagyományőrzés a magyarországi horvátok zenéjében és tánckultúrájában	A Magyarországon működő horvát folklór együttesek, népdalkórusok, kulturális egyesületek tevékenysége, azok jelentősége a hagyományőrzésben. Népzenei és népdalfesztiválok az országos Horvát Önkormányzat, a Magyarországi Horvátok Szövetsége, valamint a régiók szervezésében. Közös népdal és népzenei találkozók az anyaországi egyesületekkel, kölcsönös meghívások különböző rendezvényekre, azok jelentősége mind a közösségformálás, mind az anyanyelvi kapcsolatok ápolása szempontjából.

8. Nemzetiségi jogi, társadalmi ismeretek

Témakörök	Követelmények
8.1 A nemzetiségpolitika jogszabályi keretei	A nemzetiségi törvénykezés alakulása az elmúlt évtizedekben, annak hatása a nemzetiségek életére. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi törvény ismerete s annak megvalósulása. Az alapvető jogok biztosának, illetve a Magyarországon élő Nemzetiségek Jogainak Védelmét Ellátó Biztos helyettesének szerepe.
8.2 A nemzetiségi önkormányzatiság alapjai és gyakorlata	A nemzetiségi választások. Az Országos Horvát Önkormányzat (OHÖ), a megyei és a helyi horvát nemzetiségi önkormányzatok működése. Egy horvát nemzetiségi önkormányzat működésének bemutatása. A Magyarországi Horvátok Országos Szövetségének (MHOSZ) működése.

	A Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetsége.
8.3 A nemzetiségi önkormányzatok, egyesületek szerepe a horvátok önazonosságának fenntartásában	<p>Az önazonosság fenntartását szolgáló programok ismertetése, megvalósítása.</p> <p>Nemzetiségi önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek kapcsolatai az anyaországgal, azok jelentősége.</p> <p>Horvát civil szervezetek és azok működése.</p> <p>A Magyar-Horvát Vegyesbizottság működésének pozitívumai.</p> <p>Állami támogatások a magyarországi horvátok intézményeinek, médiumainak, egyesületeinek és szervezeteinek.</p> <p>A magyarországi horvátok kulturális autonómiájának megvalósítása.</p>

C) VIZSGALEÍRÁS

A vizsga részei

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
projekt	15 perc
80 pont	70 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS
A vizsgaszervező intézmény biztosítja	NINCS	A feladatokkal összefüggő segédeszköz (képi, nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó)

Közzé kell tenni

	Középszint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	projektfeladatok javítási-értékelési útmutatója	tételcímek
Határidő	május-júniusi vizsgaidőszak kezdete előtt legalább hatvan nappal	május-júniusi vizsgaidőszak kezdete előtt legalább hatvan nappal
Felelős	A vizsgaanyagok elkészítéséért felelős intézmény	

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	
(projekt)	15 perc	
Egy téma önálló, évközi feldolgozása	A projektmunka megvédése	Egy tétel kifejtése
80 pont	20 pont	50 pont
	70 pont	

Írásbeli vizsga

Egy projekt készítése váltja ki az írásbeli vizsgát.

A projekt témája a részletes követelményekben szereplő nyolc témakör) bármelyikéből választható, melyet a vizsgázó a szóbeli vizsgán véd meg.

A projektmunkával szemben támasztott követelmények

10-20 oldal terjedelmű, amelyből szemléltetések nélkül a szöveg hossza 12-es betűmérettel, másfeles sortávolsággal minimum 5 oldal. A projektleírásnak tartalmaznia kell a munka fázisait: a téma kiválasztása indoklását, hipotézisek, illetve célkitűzések megfogalmazását, bibliográfiát, szakirodalmi vonatkozásokat, a gyűjtőmunka leírását, a téma tartalmi részének kidolgozását, következtetéseket, személyes élményeket.

A projektmunka a téma kiválasztásától a végső forma létrehozásáig önálló munka. A vizsgázó a projektmunka elkészítése során konzulens segítségét kérheti. Ha a vizsgázó már nem rendelkezik tanulói jogviszonnal, és konzulens segítségét kéri, akkor saját maga gondoskodik konzulensről. A tanulói jogviszonyban lévő vizsgázó konzulense lehet a szaktanára is. A vizsgázó legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig leadja a kész projektmunkát.

A vizsgázó a projektmunka bemutatásához szemléltető anyagot vagy rövid, tézisszerű összefoglalást készít, amit a szóbeli vizsgán használ fel, a projekt megvédésekor.

A projektmunka értékelése

A projektmunkára összesen 80 pont adható. A teljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó központi javítási-értékelési útmutató alkalmazásával történik.

I. Tartalom

a) komplexitás, a téma többoldalú megközelítése	30 pont
b) a téma újszerű megközelítése	10 pont
c) bibliográfia és a téma szakirodalmi vonatkozásainak megjelenítése	5 pont

II. A projektkészítés folyamata

a) a projekt fázisainak megjelenítése	5 pont
b) az egyéni kutatómunka megjelenítése	15 pont

III. Forma

a) nyelvi megformáltság	8 pont
b) szerkezet, végső megjelenítés minősége	7 pont

Amennyiben a létrehozott szöveg jelentősen rövidebb a minimális szövegmennyiségnél (kevesebb, mint 4 oldal), a projektmunka értékelhetetlen.

Szóbeli vizsga

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A vizsgázó 5 percen bemutatja projektmunkáját. Ehhez előre elkészített szemléltető anyagot vagy rövid, tézisszerű összefoglalást hoz magával. Ezután 10 perc áll rendelkezésére, hogy kifejtse a tételét.

A tételsor a négy kötelező témakörből összeállított 20 tételből áll (Történeti ismeretek, Nemzetiségi jogi, társadalmi ismeretek, Néprajzi ismeretek, a Horvát nemzetiség nyelvvel kapcsolatos ismeretek). A tételeknek összességükben le kell fedniük mind a négy témakört. A tételek mindegyike tartalmazzon egy, a tétel témájához kapcsolódó forrást is, amelynek elemzése szintén a felelet része.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 70 pont. Ezen belül a projekt bemutatására 20 pont, a tétel kifejtésére 50 pont adható. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó központi értékelési útmutató alkalmazásával történik.

A projekt bemutatása – összesen 20 pont

– a projektmunka lényegre törő összefoglalása	7 pont
– prezentációs technika, előadásmód	5 pont
– nyelvi megformáltság	5 pont
– szemléltetés	3 pont

A szóbeli tétel értékelése – összesen 50 pont

– tartalom	25 pont
– a forrás elemzése	10 pont
– nyelvi megformáltság	10 pont
– szerkezeti felépítés, a felelet felépítése	5 pont

NARODOPIS

OPIS I DETALJNI ZAHTJEVI MATURALNOG ISPITA

A) KOMPETENCIJE

1. Povijesne spoznaje

- Pristupnik mora poznavati osnovne karakteristike povijesti narodnosti. Mora poznavati podrijetlo zajednice i početke stvaranja zajednice.
- Neka pregleda pisane i nepisane izvore i nasljeđe u svezi s tim.
- Neka upotrijebi slikovne i elektronske izvore.
- Mora poznavati ulogu (svoje) zajednice u društvenoj organizaciji Kraljevine Mađarske.
- Mora poznavati promjene u životu zajednice, neka predstavi utjecaje koji vrijede sve do danas.
- Mora predstaviti interetničke veze.
- Mora poznavati najznačajnije veze povijesti matične domovine.
- Mora poznavati razloge koji su doveli do Domovinskog rata, njegove etape do stvaranja Republike Hrvatske i njezinog međunarodnog priznanja.
- Mora poznavati veze tisućustogodišnjeg suživota hrvatskog i mađarskog naroda.
- Sposobnost spoznavanja sličnosti između hrvatskih i mađarskih povijesnih događaja te sposobnost njihove usporedbe.
- Mora poznavati simbole i nacionalne blagdane dviju država.

- Neka otkrije sveze između povijesti matične države i domaće narodnosti.
- Mora poznavati etničke skupine Hrvata u Mađarskoj, njihovu teritorijalnu rasprostranjenost, društvene slojeve kojima su pripadali. Poznavanje imena naselja gdje obitavaju Hrvati na hrvatskom i mađarskom jeziku.
- Neka otkrije i interpretira izvore u svezi s mjesnom i regionalnom poviješću zajednice.
- Sposobnost sastavljanja samostalnog/osobnog mišljenja u svezi s budućnosti Hrvata u Mađarskoj. Sposobnost analize stanja Hrvata u Mađarskoj na temelju podataka popisa pučanstva (dijagrami, statistički podaci), te na temelju njih izvođenje zaključaka.
- Neka upozna rezultate istraživanja obiteljske povijesti, neka formulira zaključke opće vrijednosti.
- Na osnovi dobivenih ulomaka izvornog materijala, publicistike, slikovnih izvora, elektronskih baza podataka, odnosno osobnih iskustava neka bude sposoban povući paralele između prošlosti i sadašnjosti.

2. Etnografske spoznaje

- Poznavanje blagdana i njihova značenja, njihovog doba i načina slavljenja, njihovih simbola, karakterističnih jela, navika blagovanja, pjesama, ritmičkih tekstova, čestitaka te nošnji karakterističnih za pojedine blagdane.
- Za razumijevanje svakodnevice i blagdana hrvatske narodnosti neka sakuplja informacije iz muzeja i etnografskih zbirki.
- Poznavanje predmeta materijalne kulture zajednice. Neka predstavi nekoliko karakterističnih sredstava i promjene sustava običaja.
- Neka poznaje sustav običaja zajednice u svezi s obitelji, mjesnom zajednicom, vjerom.
- Neka analizira suodnos između globalizacije i održavanja još živih običaja.
- Neka skicira svoje zamisli o strategiji za budućnost.
- Neka prati prezentiranje običaja i blagdana zajednice u pisanim i elektronskim medijima.
- Neka analizira ulogu medija u očuvanju vrijednosti narodnosti.
- Neka izradi plan za projekt: 1. Etnografsko nasljeđe i moja obitelj, moja uža zajednica. 2. Kako se njegovanje tradicija može učiniti privlačnim? 3. Uloga tradicije u održavanju nacionalnih i etničkih zajednica. 4. Sredstva stvaranja tradicije.

3. Zemljopisne spoznaje

- Spoznavanje činjenice da je sklapanjem Trianonskog mira razbijen dotada jedinstveni kulturni, civilizacijski i gospodarstveni prostor, te da su Hrvati u Mađarskoj novom granicom odsječeni od matičnog naroda.
- Poznavanje različitih oblika veza koji doprinose osjećaju pripadnosti matičnoj državi (npr. prijateljska naselja, suradnja između ustanova, međudržavna suradnja na polju gospodarstva i zaštite okoliša i sl.), te sposobnost formuliranja značaja toga.
- Neka kandidat pozna područja naselja domaće zajednice.
- Neka predstavi uzajamne utjecaje zemljopisnog okoliša i specifičnih narodnosnih karakteristika.
- Neka interpretira uvjete života.

- Neka predstavi gospodarske veze zajednice.
- Neka analizira posljedice ubrzanog gospodarskog razvoja.
- Neka predstavi gospodarsko-zemljopisne izazove sadašnjice i odgovore narodnosti na te izazove.
- Neka pozna alternative manjine u prirodnom i gospodarsko-zemljopisnom okolišu.
- Neka predstavi i interpretira jedan model koji je napravljen na osnovi vlastitih iskustava i istraživanja.
- Poznavanje zemljopisnih karakteristika, ekonomske geografije, nacionalnih parkova i parkova prirode Hrvatske te značenja suradnje zajedničkog nacionalnog parka Dunav-Drava.
- Poznavanje turističkih karakteristika Hrvatske, sposobnost formuliranja mišljenja na koji način Hrvati u Mađarskoj mogu pridonijeti promidžbi turizma Hrvatske.
- Sposobnost predavljanja najmanje jednog značajnog hrvatskog grada (npr. Zagreb, Dubrovnik, Split).

4. Društvene spoznaje

- Neka interpretira one kriterije koji determiniraju osnovne i veće društvene veze pripadnika zajednice.
- Neka predstavi kolektivne funkcije.
- Na osnovi pojedinačnih studija neka analizira veze zajednice.
- Neka pozna i interpretira funkcije i karakteristike onih ustrojstava zajednice koje jačaju hrvatsku narodnost.
- Neka razmotri one mogućnosti pojedinca kojima on može očitovati pripadnost nacionalnoj zajednici.
- Neka pozna karakteristične oblike očitovanja nacionalnog identiteta.
- Neka analizira mogućnosti na temelju pojedinačnih studija.
- Poznavanje narodnosnih obrazovnih oblika u obrazovnom sustavu Hrvata u Mađarskoj, dvojezičnih ustanova, mogućnosti višeg obrazovanja u Mađarskoj i Hrvatskoj.
- Poznavanje hrvatskih institucija i medija u Mađarskoj, njihove uloge u očuvanju materinskog jezika, u njegovanju tradicija i jačanju narodnosnog identiteta.
- Sposobnost predavljanja kazališne družine, kulturne udruge, muzeja, zavičajne kuće, knjižnice. Sposobnost formuliranja kritičkog stava na temelju informacija i iskustava stečenih prilikom posjeta tih ustanova te suvislo iznošenje mišljenja u svezi s tim.
- Sposobnost formuliranja prijedloga u cilju održavanja i razvijanja narodnosnog identiteta (npr. obiteljski odgoj, uloga škole, zadaća hrvatskih samouprava, civilnih organizacija i kulturnih udruga).
- Otvorenost prema stjecanju iskustava o mogućnostima i preprekama komunikacije među kulturama, sposobnost formuliranja iskustava i prijedloga u cilju ostvarivanja komunikacije.
- Zna skicirati načine prihvaćanja tolerantnog i demokratskog ponašanja, područja njegovog ostvarivanja.

5. Spoznaje u svezi s jezikom hrvatske narodnosti

- Neka sakupi one činitelje koji su utjecali na jezik i na promjene jezika zajednice.
- Neka predstavi ulogu narječja u očuvanju nacionalnog identiteta zajednice.
- Evidentiranjem uzajamnih odnosa jezika u javnoj uporabi, službenog jezika i dijalekta neka formulira svoje zaključke.
- Neka predstavi karakteristike jezičnih varijanti u usporedbi s matičnim narodom.
- Neka predstavi nekoliko karakterističnih varijanti mjesnog govora.
- Neka predstavi spomenike pismenosti domaće zajednice.
- Neka predstavi, po slobodnom izboru, jedan jezični dokument.
- Neka interpretira jedan poslušani tekst na dijalektu, neka navede odstupanja.
- Neka upozna takva književna djela čija je središnja tema jezik.

6. Graditeljstvo hrvatske narodnosti

- Neka predstavi stambeni okoliš i društvene objekte zajednice.
- Neka prezentira funkcionalne značajke građevina.
- Neka prezentira formalne i funkcionalne značajke graditeljstva, neka interpretira njihov odnos.
- Neka predstavi opće i uzajamne značajke graditeljstva zajednice. Neka ih analizira.
- Poznavanje namještaja i sredstava stambenih zgrada, sposobnost analize sredstava i iskustava stečenih prilikom skupljanja tih elemenata te sposobnost izvođenja zaključaka u odnosu na današnji način života.
- Neka izradi program za očuvanje vrijednosti svoga mjesta, uvažavajući osobitosti zajednice i zahtjeve modernizacije.

7. Glazba i plesna kultura hrvatske narodnosti

- Neka prezentira praksu pjevanja, instrumentalne glazbe i plesa domaće hrvatske zajednice.
- Neka načini povijesni pregled, skicira sadašnje prilike.
- Neka planira glazbeno-plesni program, neka prezentira njegovu realizaciju.
- U njegovom programu, pored čuvanja tradicija, neka budu i elementi zabave po zahtjevima sadašnjosti.
- Neka predstavi različite funkcije narodnih običaja, npr.: Prelo, Kraljice, Poklade.

8. Spoznaje o narodnim pravima i poznavanju društva

- Neka prezentira razvoj manjinskog zakonodavstva i njegov utjecaj na protekla desetljeća.
- Neka napiše studiju o djelatnosti narodnosne samouprave.
- Neka evidentira pozitivne i negativne karakteristike te skicira prijedloge za poboljšanje rada.

- Neka prezentira one programe koji imaju za cilj očuvanje nacionalnog identiteta i neka ocijeni njihovu učinkovitost.
- Neka otkrije i interpretira mjesne i regionalne povijesne izvore.
- Neka prezentira rezultate istraživanja povijesti obitelji.
- Skupljanje informacija, podataka o tome na koji način se ostvaruju prava Hrvata u Mađarskoj, sposobnost sumiranja prikupljenih podataka te iznošenje osobnih iskustava.
- Neka formulira svoje zaključke u primarnoj zajednici sustava veza narodnosti.
- Izvođenje dokaza da se autonomija Hrvata u Mađarskoj postupno ostvaruje.

B) SADRŽAJNI ZAHTJEVI

1. Povijesne spoznaje

Tematski krugovi	Zahtjevi
1.1 Pradomovina Slavena, seoba Hrvata	Pradomovina Slavena, doseoba Hrvata (7. st.). pokrštavanje.
1.2 Osnivanje dalmatinske hrvatske kneževine i njeno učvršćivanje	Vladavina dinastije Trpimirovića: Tomislav prvi hrvatski kralj, Zvonimirovo kraljevstvo.
1.3 Hrvatsko-mađarska državna zajednica u srednjem vijeku	Stvaranje hrvatsko-mađarska državne zajednice – krunidba Kolomana Mudrog za hrvatskog kralja (1102.).
1.4 Dubrovačka Republika	Stvaranje Dubrovačke Republike (Respublica Ragusina), njen procvat i pad.
1.5 Vladavina kralja Matije (Matije Hunyadija Korvina)	Protuturski obrambeni ratovi Matije Hunyadija s obzirom na Hrvatsku i Slavoniju (Ivan Vitez i Janus Pannonius/Ivan Česmički).
1.6 Posljedice Bitke kod Mohača	Hrvatska postaje sastavni dio Habsburške Monarhije u Kraljevini Ugarske; Ujedinjenje Hrvatske i Slavonije.
1.7 Protuturski ratovi u 15. i 16. stoljeću	Bitka kod Kisege i Nikola Jurisić, branitelj tvrđave. Nikola Šubić Zrinski - junak Sigeta.
1.8 Širenje reformacije u Hrvatskoj. Proturreformacija i jezuiti	Uloga Stjepana Konzula és Matije Vlačića Ilirika u Istri.

1.9 Borba Zrinskih i Frankopana protiv Habsburgovaca	Borba Zrinskih i Frankopana protiv Habsburgovaca: Nikola Zrinski pjesnik i vojskovođa, njegov brat Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan. Vašvarski mir 1664. g. →Urota zrinsko-frankopanska; Pogibija Zrinskog i Frankopana u Bečkom Novom Mjestu (1671.).
1.10 Doselidba hrvatskih etničkih skupina i bosanskih franjevaca u Ugarsku tijekom 16. i 17. stoljeća	Uzroci doselidbe raznih hrvatskih etničkih skupina i bosanskih franjevaca: bijeg ispred Turaka, plansko naseljavanje. Društveni slojevi doseljenih Hrvata: kmetovi, građanstvo, plemići, svećenici; njihovo gospodarenje: zemljoradnja, stočarstvo, ribolov konjogojstvo, vrtlarstvo, vinarstvo i vinogradarstvo; zanatlije. Zlatno doba Hrvata u Mađarskoj.
1.11 Reforme u vrijeme vladavine Marije Terezije i Josipa II.	Rascjepkanost hrvatskih zemalja: hrvatske zemlje pod upravama raznih država.
1.12 Hrvatska i Slavonska Vojna Krajina u 18.-19. stoljeću	Hrvatska i Slavonska Vojna Krajina pod austrijskom upravom. Zaostalost vojne Krajine.
1.13 Hrvatski narodni preporod (1813.-1860.), doba ilirizma (1830.-1848.)	Doba hrvatskog narodnog preporoda i ilirizma. Rascjepkanost hrvatskih zemalja: hrvatske zemlje pod upravama raznih država. Tri političke stranke. Jezično pitanje: Službeni jezik: latinski; narječja hrvatskoga jezika – njihova teritorijalna rasprostranjenost; mađarski postaje obvezatnim nastavnim predmetom u školama. Ljudevit Gaj. Novine Horvatzke (1835.) i njihov književni prilog Danica horvatzka. Postignuća hrvatskog narodnog preporoda. 1847. – hrvatski jezik proglašen službenim jezikom Hrvatske.
1.14 Događaji Revolucije i borbe za slobodu 1848/1849	Borba bana Jelačića za hrvatsku autonomiju protiv Mađara. Jelačić kao simbol nacionalnog otpora u Hrvatskoj.
1.15 Hrvatsko-ugarska nagodba	Hrvatsko-ugarska nagodba 1868.
1.16 Hrvatska za vrijeme banovanja Khuena Héderváryja	Hrvatska za vrijeme banovanja Khuena Héderváryja (1883.-1903). Ostvarenje političkih prava, ekonomski i kulturni razvoj. 1895. Spaljivanje mađarske zastave na Trgu bana Jelačića, prosvjedi.
1.17 Hrvatska u Prvom svjetskom ratu	Hrvatska u Prvom svjetskom ratu.

1.18 Hrvatska u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca (1918.-1921.) i Kraljevini Jugoslaviji(1918.-1929.-1941.)	Osnivanje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1918-1921). Borba Stjepana Radića Hrvatske seljačke stranke protiv srpske centralizacije za ravnopravnost Hrvatske. Politika Hrvatske seljačke stranke.
1.19 Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ).	Djelovanje SFRJ (1963.-1992.) i njezin raspad.
1.20 1991-1995. Hrvatski domovinski rat	Gospodarski i teritorijalni ciljevi Slobodana Miloševića.
1.21 Samostalna Republika Hrvatska	Priznanje neovisne hrvatske države (1992). Konsolidacija i obnova Hrvatska od 2000. do danas. Ratni zločinci pred Haškim sudom. Ekonomsko stanje Hrvatske: financijske poteškoće, nezaposlenost, padindustrijske proizvodnje, borba protiv korupcije. 01. 07. 2013. Hrvatska postaje članicom EU.
1.22 Negativni utjecaji Prvog svjetskog rata na Hrvate u Mađarskoj	Negativni utjecaji Prvog svjetskog rata na Hrvate u Mađarskoj: mnogo žrtava, razbijen je dotada jedinstveni kulturni, civilizacijski i gospodarski prostor, Hrvati u Mađarskoj su novom granicom odsječeni od matičnog naroda.
1.23 Život Hrvata u Mađarskoj nakon Drugog svjetskog rata	Život Hrvata u Mađarskoj nakon Drugog svjetskog rata.
1.24 Uloga Hrvata u Mađarskoj u razvoju dobrosusjedskih veza između Republike Hrvatske i Mađarske	Uloga Hrvata u Mađarskoj u razvoju dobrosusjedskih veza između Republike Hrvatske i Mađarske.
1.25 Poznavanje zajedničkih hrvatsko-mađarskih povijesnih likova	Poznavanje zajedničkih povijesnih likova (npr. Zrinski, Ignjat Martinović, Batthyányjevi).

2. Etnografske spoznaje

Tematski krugovi	Zahtjevi
2.1 Materijalna kultura Hrvata u Mađarskoj	Specifičnosti geografskih uvjeta hrvatskih naselja. Poznavanje materijalnog nasljeđa pojedinih hrvatskih etničkih skupina: predstavljanje pokućstva, uporabnih predmeta.
2.2 Običaji Hrvata u Mađarskoj	Običaji i blagdani Hrvata u Mađarskoj: Božić, Nova godina, Uskrs, Došašće, Duhovi, Sveta Katarina, Sveti Nikola, Lucija, Vincekovo,

	<p>Poklade - ophod buša, Svi sveti, Sveti Martin - krštenje mladog vina, Cvjetnica, Materice, Oci, Jurjevo, običaji vezani uz rođenje djeteta, svadbe i pogrebe (sahrane).</p> <p>Značenje i značaj blagdana.</p> <p>Termini i simboli blagdana, način svetkovanja.</p> <p>Narodna nošnja vezana uz blagdane.</p> <p>Pjesme, ritmički tekstovi i čestitke pojedinih blagdana.</p> <p>Problem prenošenja narodnih običaja i blagdana budućim naraštajima.</p> <p>Hrvatski običaji vezani uz rad, godišnja doba i vremenske prilike.</p>
2.3 Hrana i prehrambene navike/običaji	Karakteristična jela i običaji uz jelo.
2.4 Narodna nošnja Hrvata u Mađarskoj	Narodna nošnja hrvatskih etničkih skupina, njihovi tipični motivi. Tkanine.
2.5 Hrvatski etnolozi	<p>Etnolozi (npr. Đuro Šarošac, Stjepan Velin, Ruža Begovac, Đuro Franković), drvorezbari, etnografski tabori (likovne kolonije, kolonije drvorezbara).</p> <p>Sakupljači i izvođači narodne umjetnosti: Balint Vujkov, Živko Mandić, Andrija Hideg, Kata Ražić, Marko Horvat.</p>
2.6 Tradicijski zanati/obrti i obrtnici	Tradicijnski zanati/obrti i obrtnici: predstavljanje rada lončara, košarača, tkalaca, kovača, mlinara, bačvara.
2.7 Zavičajne kuće, zbirke, etnosela	Predstavljanje jedne zavičajne kuće ili zbirke, npr. mohački Muzej Kanizsai Dorottya, Zbirka crkvene umjetnosti Hrvata u Mađarskoj.
2.8 Kulturno-umjetnička društva	Značaj i djelovanje kulturno-umjetničkih društava (npr. Luč, Baranja, Tanac).
2.9 Hrvatski mediji u Mađarskoj i njihova uloga u njegovanju tradicija	Prikaz materijalne kulture, kolektivnih blagdana Hrvata u Mađarskoj u pisanim (Hrvatski glasnik, Hrvatski kalendar) i elektroničkim medijima (Hrvatska kronika, Radio Croatica, Hrvatsko uredništvo narodnosnih programa MR4).
2.10 Značaj njegovanja tradicija u jačanju osjećaja pripadnosti pojedinca zajednici	Izrada plana projekta i njegovo predstavljanje o sljedećim temama: 1. Etnografsko nasljeđe i moja obitelj, moja uža zajednica. 2. Kako se njegovanje tradicija može učiniti privlačnim? 3. Uloga tradicije u

	održavanju nacionalnih i etničkih zajednica. 4. Sredstva stvaranja tradicije.
--	---

3. Zemljopisne spoznaje

Tematski krugovi	Zahtjevi
3.1 Zemljopis matične zemlje	<p>Poznavanje zemljopisa matične zemlje: Položaj Hrvatske na europskom kontinentu. Susjedne države Hrvatske. Osnovni podaci Hrvatske: površina, broj stanovnika, županije. Reljef i klima Hrvatske, tipični vjetrovi. Utjecaj reljefa i klime na prostorni razmještaj stanovništva i privredu. Privredne grane Hrvatske. Hrvatska - zemlja turizma - značaj Jadranskog mora (cestovni, zračni, željeznički i morski promet). Fauna i flora Hrvatske. Nacionalni parkovi i parkovi prirode Hrvatske; zajednički nacionalni park Dunav - Drava.</p> <p>Istaknuti gradovi Hrvatske: Zagreb, Dubrovnik, Split, Zadar, Pula, Rijeka, njihove znamenitosti.</p> <p>Mađarske veze hrvatskih gradova (npr. Rijeka, Trogir, Zagreb, Dubrovnik, Biograd na Moru).</p> <p>Poznavanje različitih oblika koji doprinose osjećaju pripadanja matičnoj državi (npr. prijateljska naselja, međudržavna suradnja, na polju gospodarstva i zaštite okoliša i sl.), te sposobnost formuliranja značaja toga.</p>
3.2 Regije Hrvata u Mađarskoj	Prostorni raspored hrvatskih etničkih skupina u Mađarskoj.

	<p>Regije Hrvata u Mađarskoj: gradišćanska, pomurska, baranjska, bačvanska, peštanska, podravska.</p> <p>Poznavanje imena naselja gdje obitavaju Hrvati na hrvatskom i mađarskom jeziku.</p>
3.3 Uzajamni utjecaj zemljopisnog okoliša i načina života	<p>Gospodarstvo Hrvata u Mađarskoj do 20. st.(zemljoradnja, konjogojstvo, vrtlarstvo, vinogradarstvo, vinarstvo, stočarstvo). Predstavljajući utjecaja zemljopisnog okoliša naselja na način života. Utjecaj ubrzanog gospodarskog razvoja i njegove posljedice na Hrvate u Mađarskoj: migracija, ubrzana industrijalizacija na štetu zemljoradnje.</p> <p>Okućnica kao dopuna prihoda (npr. uzgoj pilića, krastavaca, maline i kupine i sl.). Promjene ranijeg načina života, migracija u gradove, izumiranje sela.</p> <p>Postupno nestajanje okućnica.</p> <p>Poznavanje alternativa za manjine u prirodnom i gospodarsko-zemljopisnom okolišu (npr. mogućnosti zapošljavanja i obrazovanja).</p>
3.4 Gospodarske veze Hrvata u Mađarskoj s Hrvatskom	<p>Pristupnik neka prikaže gospodarske veze svoje regije, naselja s hrvatskim naseljima.</p> <p>Kupovina hrvatskih apartmana, njihovo iznajmljivanje u turističke svrhe.</p>

4. Društvene spoznaje

Tematski krugovi	Zahtjevi
4.1 Kolektivne veze hrvatske zajednice u Mađarskoj	<p>Kriteriji koji determiniraju osnovne i veće kolektivne veze pripadnika zajednice.</p> <p>Državne, županijske i mjesne (gradske, mjesne i druge civilne organizacije).</p> <p>Načini prihvaćanja tolerantnog i demokratskog ponašanja, područja njegovog ostvarivanja.</p>

4.2 Narodnosni obrazovni oblici u obrazovnom sustavu Hrvata u Mađarskoj	Narodnosni obrazovni oblici u obrazovnom sustavu Hrvata u Mađarskoj, dvojezične ustanove, mogućnosti višeg obrazovanja u Mađarskoj i Hrvatskoj.
4.3 Hrvatske ustanove i mediji u Mađarskoj	Hrvatske ustanove i mediji u Mađarskoj (Pečuško hrvatsko kazalište, Croatica d. o. o., Hrvatski klub Augusta Šenoae, Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj, Medijski centar Croatica (Hrvatski glasnik, Hrvatski radio, Radio Croatica, Croatica Internet Tv, Hrvatska kronika), Hrvatski kalendar Hrvatski kulturni i športski centar Josip Gujaš Džuretin (Martinci), Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod Stipan Blažetin (Serdahel), Kulturni centar bačkih Hrvata (Baja), Hrvatski pedagoški i metodički centar „Metodika”.
4.4 Vjerski život Hrvata u Mađarskoj	Uloga vjere u izgradnji zajednice i u njegovanju identiteta i materinskog jezika. Djelatnost Zbirke crkvene umjetnosti Hrvata u Mađarskoj u Prisiki. Hodočašća.
4.5 Istaknuti hrvatski umjetnici	Djelatnost hrvatskih slikara i grafičara u Mađarskoj (npr. Stipan Kubatov, Lujko Brigović). Utvrda, ljetnikovac, dvorac (npr. Veliki Tabor, Gornja Bistra, dvorac Keglevića, Trakošćan, kurija Tome Kovačevića u Zagrebu, ljetnikovac Sorkočevića, ljetnikovac Hanibala Lucića). Istaknuti slikari Hrvatske (npr. Oton Iveković, Slava Raškaj, Miroslav Kraljević, Marino Tartaglia, Emanuel Vidović, Oton Gliha, Edo Murtić). Krsto Hegedušić i hrvatsko naivno slikarstvo. Ivan Meštrović istaknuti hrvatski kipar; njegove skulpture u hrvatskim gradovima (npr. Zagreb: Zdenac života, Povijest Hrvata; Split: Grgur Ninski, Marko Marulić, Cavtat: Mauzolej obitelji Račić).

	Istaknuta djela hrvatskih graditelja: Radovanov portal trogirске katedrale, Crkva sv. Donata u Zadru, šibenska katedrala.
--	---

5. Spoznaje u svezi s jezikom hrvatske narodnosti

Tematski krugovi	Zahtjevi
5.1 Jezik Hrvata u Mađarskoj	Karakteristike pojedinih narječja (štokavsko, kajkavsko, čakavsko). Uloga dijalekata u očuvanju nacionalnog identiteta zajednice. Izoliranost i arhaičnost jezika hrvatske narodnosti; utjecaj mađarskog jezika na jezik hrvatske narodnosti. Značaj ustanova i medija Hrvata u Mađarskoj u održavanju materinskog jezika, u njegovanju tradicija, jačanju nacionalnog identiteta.
5.2 Uloga razgovornog jezika i jezičnih varijanti	Odnos razgovornog, državnog/slужbenog, materinskog i mjesnog jezika/govora i narječja. Dvojezičnost.
5.3 Načini i mjesta njegovanja materinskog jezika	Načini i mjesta njegovanja materinskog jezika (npr. obitelj, odgojno-obrazovne ustanove, veze s matičnom domovinom, kazalište, mediji, sport, gospodarska suradnja, dan naselja, vjerski život).
5.4 Književnost Hrvata u Mađarskoj	Periodizacija književnosti Hrvata u Mađarskoj od 1918. godine do danas. Predstavnici /autori pojedinih perioda, karakteristike razdoblja. Drame Antuna Karagića i Ivana Petreša. Djelatnost Mate Meršića Miloradića i Mate Šinkovića. Književna djelatnost Stipana Blažetina, Jolanke Tišler, Josipa Gujaša Đžuretina, Marka Dekića, Matilde Bölcs, Lajoša Škrapića, Đuse Šimare Pužarova, Mije Karagića; Djela Stjepana Blažetina, Angele Šokac, Katarine Gubinski-Takač, Ladislava Gujaša. Grupne i pojedinačne zbirke autora. Glavni motivi književnih djela pojedinih književnika.

	Mađarski prijevodi domaćih hrvatskih pjesnika te značaj dvojezičnih zbirki u upoznavanju mađarske publike s djelima hrvatskih pjesnika.
5.5 Hrvatsko dijalektalno pjesništvo	Književna djela domaćih i hrvatskih spisatelja i pjesnika pisanih na narječju te djela narodne književnosti na narječju (npr. Jolanka Tišler, Matilda Bölcs, Marko Dekić, Lajoš Škrapić, Josip Gujaš-Džuretin, Ivan Goran Kovačić, Drago Gervais, Dragutin Domjanić, Antun Gustav Matoš, Miroslav Krleža).

6. Graditeljstvo hrvatske narodnosti

Tematski krugovi	Zahtjevi
6.1 Graditeljstvo hrvatske narodnosti	<p>Karakteristike stambenih zgrada i tipični građevinski materijali regija gdje obitavaju Hrvati.</p> <p>Predmeti pokućstva i alati stambenih zgrada.</p> <p>Građevine graditeljstva koje služe za ostvarivanje društvenih ciljeva zajednice (npr. kulturni dom, krčma, škola).</p> <p>Utjecaj ubrzanog gospodarskog razvoja te odvajenosti generacija na graditeljstvo, npr. ranije se gradile ogromne kuće radi suživota više generacija koje su danas gotovo prazne - gospodarske zgrade su postale suvišne jer je prestao uzgoj stoke.</p> <p>Pokućstvo i sredstva stambenih zgrada izrađeni ručnim radom (npr. tkanine, kreveti, košare, alati) te oni koje su od obrtnika kupovali (npr. alati, posude).</p> <p>Čišćenje stambenih zgrada i alata (npr. krećenje zidova, provjetravanje slamnjača i posteljine, punjenje slamnjače svježom slamom, mazanje zemljanog poda ilovačom, čišćenje peći, dimnjaka) – vezano za pojedina godišnja doba.</p>
6.2 Funkcionalne, formalno-stilske značajke građevina hrvatske narodnosti	<p>Funkcionalne značajke građevina.</p> <p>Karakteristični ukrasni elementi.</p>

7. Glazba i plesna kultura hrvatske narodnosti

Tematski krugovi	Zahtjevi
7.1 Hrvatske narodne pjesme i narodna glazba	Karakteristična narodna glazba i narodna pjesma pojedinih etničkih skupina Hrvata u Mađarskoj. Utjecaj mađarskih narodnih pjesama, glazbe i plesova na hrvatske. Tipična narodna glazbala. Narodne pjesme vezane uz pojedine običaje. Motivi hrvatskih narodnih pjesama. Vinko Žganec, istraživač narodnih pjesama; Fran Kurelac, sakupljač narodnih pjesama; Pavao Gadanji, Franjo Dervar.
7.2 Plesna kultura Hrvata u Mađarskoj	Karakteristični narodni plesovi, dječji plesovi - igre pojedinih regija Hrvata u Mađarskoj. Narodni plesovi vezani uz pojedine običaje.
7.3 Očuvanje glazbenog i plesnog nasljeđa Hrvata u Mađarskoj	Aktivni hrvatski folklorni ansambli, narodni zborovi i kulturno-umjetnička društava koja djeluju u Mađarskoj; njihov značaj u očuvanju tradicija. Festivali narodne glazbe i pjesama u organizaciji Hrvatske državne samouprave, Saveza Hrvata u Mađarskoj ili pojedinih regija. Zajednički susreti izvođača narodne glazbe i pjesama s udrugama matične zemlje, uzajamni pozivi na razne priredbe, njihov značaj u stvaranju zajedništva i jačanju kolektivne svijesti te njegovanju materinskog jezika.

8. Spoznaje o narodnosnim pravima i poznavanju društva

Tematski krugovi	Zahtjevi
8.1 Zakonski okviri manjinske politike	Razvoj narodnosnog zakonodavstva prošlih desetljeća, njegov utjecaj na život narodnosti. Važeći Zakon o pravima narodnosti (2011.) i njegova provedba. Uloga povjerenika za temeljna prava te zamjenika Povjerenika za zaštitu prava narodnosti u Mađarskoj.

8.2 Osnove i praksa narodnosnog samoupravnog sustava	Narodnosni izbori. Djelovanje Hrvatske državne samouprave (HDS), županijskih i mjesnih hrvatskih samouprava. Prikaz djelovanja jedne hrvatske narodnosne samouprave. Djelovanje Saveza Hrvata u Mađarskoj (SHM). Demokratski savez Južnih Slavena.
8.3 Uloga hrvatskih manjinskih samouprava i udruga u očuvanju hrvatskog narodnosnog identiteta	Programi koji imaju za cilj očuvanje nacionalnog identiteta, ocjena njihove učinkovitosti. Veze hrvatskih narodnosnih samouprava, ustanova i civilnih udruga s matičnom zemljom te njihov značaj. Djelovanje hrvatskih civilnih udruga. Prednosti djelovanja Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za suradnju. Državne novčane potpore ustanovama, medijima i civilnim udrugama Hrvata u Mađarskoj. Ostvarivanje kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj.

C) OPIS ISPITA

Dijelovi ispita

Srednji stupanj	
Pismeni ispit	Usmeni ispit
projekt	15 minuta
80 bodova	70 bodova

Pomagala koja se mogu koristiti na ispitu

Srednji stupanj		
	Pismeni ispit	Usmeni ispit
Osigurava pristupnik	NEMA	NEMA

Osigurava ustanova koja organizira ispit	NEMA	Pomagala u svezi sa zadacima (slikovni, tiskani, odnosno elektronski nosači podataka)
--	------	---

Javno se objavljuju

	Srednji stupanj	
	Pismeni ispit	Usmeni ispit
Materijal	uputa za ispravljanje i vrednovanje projektnih zadataka	naslovi teza
Rok	najmanje šezdeset dana prije početka svibanjsko-lipanskog ispitnog roka	najmanje šezdeset dana prije početka svibanjsko-lipanskog ispitnog roka
Odgovoran	Osigurava nadležna institucija odgovorna za izradu ispitnih materijala	

ISPIT SREDNJEG STUPNJA

Pismeni ispit	Usmeni ispit	
(projekt)	15 minuta	
Samostalna obrada jedne teme tijekom godine	Obrana projektne radnje	Razlaganje jedne teze
80 bodova	20 bodova	50 bodova
	70 bodova	

Pismeni ispit

Izrada jednog projekta zamjenjuje pismeni ispit.

Temu projekta pristupnik može izabrati od bilo koje od osam spoznajnih grupa Detaljnih zahtjeva, a koju pristupnik brani na usmenom ispitu.

Zahtjevi u odnosu na projekt

U obimu od 10-20 stranica čija dužina teksta bez priloga, s veličinom slova od 12 i proreda od 1,5 iznosi najmanje 5 stranica. Opis projekta mora sadržati: obrazloženje odabira teme, formuliranje hipoteza, odnosno postavljenih ciljeva, bibliografiju, podatke o stručnoj literaturi, opis prikupljanja podataka, razlaganje sadržajnog dijela teme, zaključke, osobne doživljaje.

Rad na projektu je, od izbora teme do njenog konačnog oblika, samostalan rad. Pristupnik tijekom izrade projektne radnje može tražiti pomoć konzultanta. Ako pristupnik više nema status učenika, a traži pomoć konzultanta, onda sam mora brinuti o konzulentu. Pristupnik koji ima status

učenika može uzeti za konzulenta i svog strukovnog profesora. Pristupnik gotovu projektnu radnju predaje najkasnije do početka pismenog ispitnog roka.

Pristupnik za predstavljanje projektne radnje izrađuje prezentaciju ili kratki sažetak poput teza koji koristi tijekom ispita pri obrani projekta.

Vrednovanje projektne radnje

Za projektnu se radnju može dati ukupno 80 bodova. Vrednovanje učinka se obavlja primjenom središnje Upute za vrednovanje i ispravljanje koja sadrži sljedeće opće kriterije za vrednovanje.

I. Sadržaj

a) kompleksnost, višestrani pristup temi	30 bodova
b) inovativni pristup temi	10 bodova
c) prikaz bibliografije i stručne literature u svezi s temom	5 bodova

II. Proces izrade projekta

a) prikaz faza projekta	5 bodova
b) prikaz pojedinačnog istraživačkog rada	15 bodova

III. Forma

a) jezična uobličenost	8 bodova
b) struktura, kvaliteta konačnog izgleda	7 bodova

Ukoliko je tekst znatno kraći od minimalne količine teksta (manje od 4 stranice), projektna radnja se ne može vrednovati.

Usmeni ispit

Sadržajne i formalne karakteristike niza teza usmenog ispita

Pristupnik u roku od 5 minuta predstavlja svoju projektnu radnju. U tu svrhu donosi sa sobom unaprijed sastavljenu prezentaciju ili kratak sažetak svoje radnje. Nakon toga ima na raspolaganju 10 minuta za razlaganje svoje teze.

Niz teza se sastoji od 20 teza koje su sastavljene od četiriju obveznih tematskih krugova. (Povijesne spoznaje, Spoznaje o narodnosnim pravima i poznavanju društva, Etnografske spoznaje, Spoznaje u svezi s jezikom hrvatske manjine). Teze u cijelosti moraju pokriti sva četiri spoznajna kruga. Svaka od teza neka sadrži i jedan izvor u svezi s temom čija analiza također čini dio odgovora.

Vrednovanje usmenog ispita

Najviša bodovna vrijednost ispitnog učinka iznosi 70 bodova. Unutar toga se za prezentiranje projekta može dati 20, a za razlaganje teze 50 bodova. Vrednovanje učinka se obavlja primjenom središnje Upute za vrednovanje i ispravljanje koja sadrži sljedeće opće kriterije za vrednovanje.

Predstavljanje projekta - ukupno 20 bodova

– sažimanje projektne radnje s težnjom prema bitnom	7 bodova
– tehnika prezentacije, način predstavljanja	5 bodova
– jezična uobličenosť	5 bodova
– zornost	3 boda

Vrednovanje usmene teze - ukupno 50 bodova

– sadržaj	25 bodova
– analiza izvora	10 bodova
– jezična uobličenosť	10 bodova
– struktura, gradnja odgovora	5 bodova

A Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 12/2022. (VI. 28.) BM utasítás alapján a köznevelésért felelős miniszter nevében eljárva: